

ČESKO HLEDÁ SUPERPIANISTU

Pianista roku je jediná soutěž svého druhu u nás. Organizátoři se inspirovali podobnou soutěží v Maďarsku, ale vymysleli si svá pravidla i disciplíny. Porota posuzuje soutěžící nejen podle kvality, ale hodnotí také esprit, náboj, tu věc nazývanou „X faktor“. Klavírista nemusí mít naprosto dokonalou techniku, ale musí umět pracovat s empatií k publiku, improvizovat, bavit. Diváci mají přímý kontakt se soutěžícími i porotou. Soutěž je otevřena všem. Přihlásit se může každý bez ohledu na profesi, vzdělání, věk i národnost. Letos se konal pátý ročník.

ZBOŘTE SÁL!

Klavír může znít romanticky. Smutně. Vesele. I nudně... Záleží, kdo se za něj posadí. Soutěž Pianista roku dokazuje, že může i zvednout diváky ze židlí.

1 TŘETÍ KOLO. Pavel Kuznetzov. **2 SEDM STATEČNÝCH.** Zleva Tibor Virág, Zdeněk Urbanovský, Zdeněk Skalák, Pavel Kuznetzov, Zdeněk Král, Robert Ferenc, Bulat Abdurakhimov. **3 TICHO, VYSÍLÁME.** Přenos finále běžel na internetu. **4 FINÁLE.** Už vím, kdo vyhrál.

1 **VÍTEZ.** A je to doma. 2 **PAVEL A PAVEL.** Umělec a nástroj. 3 **ROMANTIK.** Robert Ferenc.

Tmou na Alšově nábřeží profukuje teplý jarní vítr. Je nedělní večer. Dveře Sukovy síně pražského Rudolfinu jsou ještě zavřené, ale u stolečků před ní už ve foyeru postávají první hosté a v honosných prostorách popíjejí uvítací šampaňské. Zatímco galerie pozvolna zavírá, hudební večer ještě nezačal. Slavnostní atmosféra se skoro viditelně tetelí. Někteří hosté jsou zde poprvé, někteří popáté. A ta atmosféra je tu proto, že dnes proběhne to páté, finálové kolo soutěže Pianista roku.

To možná nezní jako největší trháček pro nedělní večer. „Soutěž klavíristů? Hm.“ Ale amatérských klavíristů, zachraňovala jsem. „Jo. Aha.“ Tak to jsem tomu moc nedodala. Ale přesto se těším, protože už pár týdnů vím, že tahle soutěž rozhodně není žádný obyčejný nudný koncert vážné hudby. Tady se bude improvizovat. Bavit. Ještě před pár týdny jsem tomu taky moc nevěřila. Tehdy jsem se o téhle soutěži dozvěděla poprvé a přišla se podívat na její třetí kolo do hotelu Boscolo Prague.

SEDM STATEČNÝCH

Klavír mám ráda. Sama jsem se na něj učila hrát osm let. Nebyla jsem úplně dokonalá žačka, ale kdykoliv dnes uvidím křídlo, mám v sobě nutkání sednout si k němu a zabořit prsty do kláves. Moc už bych toho zpaměti nezahrála, ale o to větší obdiv ke klavíristům mám. Obzvláště k těm, kteří dokážou zahrát na přání cokoli, zaimprovizovat anebo si jen tak pro sebe preludovat původní i smyšlené melodie. A přesně pro takové soutěže je Pianista roku otevřen.

Ve třetím kole jsem poprvé potkala sedm statečných, kteří postoupili z předchozích kol. Totiž šest. Protože jeden z nich si zapomněl doma noty, pro které narychlo běžel zpátky. Ale i tak bylo na první pohled jasné, že soutěž bude rozmanitá, stejně jako každý z nich.

Zdeněk Skalák měl na tváři úsměv. Jednoho dne si sedl ke klavíru na hlavním nádraží, které tam umístil pražský kavárník Ondřej Kobza v rámci projektu Piana na ulici. A zrovna

v tu chvíli šel kolem jeden z organizátorů soutěže. „Dobře, a kdy to je?“ ptal se. „Za dva dny.“ To byl rok 2013. A Zdeněk Skalák, v civilu pracovník Českého statistického úřadu, se od té doby zúčastnil už třikrát.

O kousek dál postával Zdeněk Urbanovský, vtipálek na první slovo. Ke svým úspěchům počítá, jak stojí v jeho medailonku, dočtení Egypťana Sinuheta, výstup na Sněžku a porod pěti koťat. „O soutěži mi řekli kamarádi z konzervatoře, kteří se už zúčastnili. Odhodlával jsem se dlouho a zatím jsem neměl čas nebo nestihl podat přihlášku.“ Tenhle rok to vyšlo.

To Robert Ferenc byl na první pohled romantická duše. A nejen díky svému příběhu prozatím miláček publika. Vyrůstal v dětském domově a na klavír hraje od pěti let. Studoval na konzervatoři, hraním na klavír se živil i v hotelu jako správný barový pianista. „Mám rád melodie, něco popovějšího,“ zmínil se tichým hlasem a zase se stáhl do ústraní. Když usedl k nástroji, byla to čirá nádhera, ale světlo reflektorů mu nedělalo dobře.

Tibor Virág, maďarský Rom, se rozpovídal hned. „Žádnou školu jsem nestudoval, to mám od boha. Od sedmi do patnácti jsem hrál na akordeon, pak jsem začal na piano.“ Do Prahy přijel s kolegou z kapely z Liberce, který toho namluví ještě víc než on. Aspoň jim cesta domů uteče. Tibor Virág žije v Liberci 47 let a pracuje jako sanitář v nemocnici. „Moje největší inspirace je vnuk Denis, který mi jednou řekl: Dědku, hraj! Tak to si vždycky řeknu.“

Zdeněk Král působil mezi ostatními nejvyrovnanějším dojmem. A když začal hrát, bylo jasné proč. Profesionál, který má svůj příběh. Vždycky se chtěl učit na klavír, ale vystudoval hru na kontrabas. „Učitelka mi řekla, že na klavír nemám. A že můžu hrát na kontrabas a pak přestoupit na klavír, ale nakonec to stejně nešlo, takže jsem kontrabas vystudoval.“ A po škole? „Po škole jsem ho okamžitě prodal a začal hrát na klavír.“ Dneska se živí hraním i skládáním. A tady si chce ověřit, jak na tom vlastně je.

Upřímně jediný, kdo vzhledem připomínal klavírního virtuosa, tu byl Pavel Kuznetzov. Rozevlátý účes, vystupování, oblečení... Jako sólista s orchestrem vystoupil v patnácti letech. Nyní studuje v Berlíně. A domluva je s ním složitá, protože mluví jen rusky a německy. S překládáním pomáhá jeho přítelkyně, která mi později přeloží, že se Pavlovi na soutěži líbí právě to, že si tady může zahrát cokoli. Prostě příležitost si tak trochu zablnout.

Nakonec přiběhl i opozdilec Bulat Abdurakhimov, nejmladší ze soutěžících. Ambiciózní student Pražské konzervatoře Jaroslava Ježka, původem z Taškentu. Rád hraje i improvizuje.

JACKSON TROCHU JINAK

Ve třetím kole si soutěžící lo-sovali skládky a styl, v němž je zahrají. Vznikaly z toho různé zajímavé kombinace a ještě zajímavější provedení. Zahrát klasickou skladbu jako lidovku nebo Michaela Jacksona jako

klasiku či jazz nabízí spoustu možností. Už tenkrát mi spadla čelist, jak kreativní pánové jsou a jak zábavný takový koncert může být.

Pavel Kuznetzov zaplavil místnost hudbou a dostal z toho krásného nástroje asi vše, co lze. Překvapivá byla i hravost Zdeňka Urbanovského, nádherné melodie Zdeňka Krále i romantické tóny Roberta Ference, při kterých jsem měla husí kůži. Tehdy se ještě pořadí nevyhlašovalo a diváci i porota do dalšího kola neposlali Tibora Virága a Bulata Abdurakhimova, který se ale vrátil díky hlasování SMS. Další kolo jsem vynechala. A dneska jsem sama zvědavá, koho potkám ve finále.

„Dobrý den!“ usměje se hned u vchodu do zákulisí Zdeněk Urbanovský. Vtipálek se zlatým motýlkem je v dobrém rozmaru. Ve foyeru zahlédnu stín Roberta Ference. „Jak se máte?“ mávám na něj s neskrývanou radostí, že i romantik tady zůstal. „Žiju,“ odpoví se svojí vrozenou

stručností. A nakonec vidím Zdeňka Krále a Pavla Kuznetzova. Finálová čtyřka.

Pootevřenými dveřmi ze zákulisí zahlédnu černé křídlo se zlatým lemováním. Nádhera. ANT. PETROF AP 225. Tak se jmenuje ten mistrovský klavír nesoucí jméno po zakladateli firmy Petrof. Mám chuť se ho alespoň dotknout. Ale to bych musela kdysi víc cvičit. Smůla.

Všichni jsou připraveni a Sukova síň je plná. Může se začít. V 18.05 vystoupí na pódium moderátor i porota. A vše je připraveno k velkému závěru. Za předchozích pět kol, a vlastně i předchozích pět let, se většina dobře poznala a na atmosféře je to znát. Veselá a uvolněná. Porota je vyloženě natěšená.

Ne tak v zákulisí, kde produkční akce Lenka Jurášková čtyřem finalistům opakuje pravidla. Nejdříve si každý z nich vylosuje čtyři tóny, na které před publikem předvedou pětiminutovou improvizaci. Disciplína králů, kterou považoval

za jednu z nejtěžších i Jaroslav Ježek. Ve druhé disciplíně zahrájí soutěžící volnou skladbu a mají možnost naplno ukázat, co mají rádi, co umějí a co skrývá jejich umělecká duše. Poslední instrukce. A pohled na čtyři papírové krabičky s fotkami soutěžících. Do těch budou diváci házet lístky se jmény svých favoritů. Jako u voleb.

Podívám se na soutěžící. Zdeňkové jsou zabráněni do hovoru, Robert Ferenc zůstává uzavřen ve své intimní bublině a Pavel Kuznetzov se ukryl do bezpečí hloučku se svojí přítelkyní a překladatelkou. Moje přání „Hodně štěstí“ sotva propluje skrz obláček nervozity, který je minutu od minuty větší, a mě zaplaví chvilkový pocit štěstí, že můžu jen v klidu sedět, pozorovat a tleskat. Ještě že jsem víc necvičila.

LIDOVKA I KLASIKA

Soutěž otevře host večera, klavírista Karel Košárek. A publikum dokonale naladí. Tóny klavíru, které plynou jako řeka, vystřídají

INZERCE

Divočina v betonové džungli.

Praha –
Severní Amerika od
11.990 Kč*

Nonstop
you

 **Letiště
Praha**

LH.com

A STAR ALLIANCE MEMBER

Lufthansa

*Cena se vztahuje na zpáteční letenku včetně všech poplatků a příplateků a závisí na dostupnosti tarifu a směru letu.

rozverně melodie a nakonec to završí Šavlovým tancem Arama Chačaturjana. Tak tohle bych nezahrála, asi ani kdybych cvičila do vyčerpání. Moderátor pozve soutěžící na pódium. Začíná nejtěžší disciplína.

C, E, D, Dis přečte z papírku Pavel Kuznetsov tóny, které si vylosoval.

„Dá se něco takového natrénovat?“

„Nět.“

Mezi diváky zahlédnu i mladíckého Bulata. V minulém kole vypadl, ale na finále se přišel podívat.

Pavel nejdřív vyzkouší, jak čtyři tóny znějí. Jsem nervózní za něj, dokonce tak, že se ani nemůžu dívat na pódium. A pak pomalu rozehraje prvních pár tónů. Od jednoduchých námětů postupuje ke složitějším a originálnějším. A najednou to celé zní jako skladba, která má začátek, prostředek i konec, prostě příběh čtyř písmen, která ožila. Porotce Petr Malásek se zamyšleně pohupuje do rytmu. Konec. Chvilka překvapeného ticha a pak Urbanovský postlesk a výskání. Žádné umírněné bravo. Prostě wow!

Robert Ferenc si s vylosovanými tóny taky poradí a přemění je v romantickou variaci, Zdeněk Král na místě zaimprovizuje skladbu, která by se dala okamžitě použít jako hlavní filmová melodie k procítěnému melodramatu s dobrým koncem. A Zdeněk Urbanovský se k tomu postaví jako obvykle s humorem a nadhledem. „Poslední týden jsem pořad nutil svoji rodinu, aby mi zadávala čtyři tóny. Naštěstí nemuseli poslouchat, co z toho vzniká, protože jsem měl klavír ve sluchátkách.“ Jeho improvizace je hravá a plná nápadů. Chvilku to zní jako lidovka, chvilku jako klasika. Zdeněk Urbanovský si s melodiemi a náměty hraje jako se stavebníci, ze kterých nakonec vznikne barevná a originální stavba. A velký potlesk. První disciplína je za námi. A mně se uleví za soutěžící.

YESTERDAY PLUS BAD

Ve druhém kole mají předvést to, co mají nejraději a co je vystihuje nejlépe. Pavel Kuznetsov nezklame a jeho Reji skřítků je Sukova

síň skoro i trochu malá. Robert Ferenc si vybere vlastní skladbu nazvanou Armagedon. Ten název spustí u moderátora proud otázek, na které tradičně nedostane odpovědi. Zdeněk Král zkusí rovnou tři skladby, aby se předvedl jako klavírista i autor. Podívám se na zahloubanou porotu. Je asi hodně těžké rozhodnout. Jako poslední přichází s úsměvem Zdeněk Urbanovský. „Původně jsem chtěl zahrát jen Yesterday, ale manželce se to zdálo moc pomalé, navrhovala skladbu Bad od Michaela Jacksona. Tak mě napadlo, že bych to mohl spojit.“

Už jen to v sále vyvolá nejdřív úsměv a pak zvědavost. A vzápětí Zdeněk Urbanovský předvede to, co umí nejlépe. Tedy tak nějak všechno. Šikovné prsty, nápady i překvapení. Na konci bouří největší potlesk. A diváci vstávají. Že by došlo na to boření sálu? Čím začneme? Ale potlesk končí, soutěžící si odcházejí od fouknout do zákulisí a jde se rozhodovat a hlasovat. Každý ze členů poroty má svůj hlas a jeden společný hlas mají i diváci.

„Tak jak se cítíte?“ položím možná tu nejbanálnější otázku odpočívajícím soutěžícím. „Hrozně,“ odpoví sborově Zdeňkové. „Kdybyste to slyšela před chvílí, když jsme si to tady hráli. To bylo prostě... perfektní! Ale tam? Hrůza!“ pokračuje Zdeněk Urbanovský. Už dávno jsem vzdala pokusy rozeznat, kdy Zdeněk Urbanovský mluví vážně. „On? Nikdy,“ ujistí mě Zdeněk Král později.

PIANO NENÍ PRO ŽENY

Diváci odnášejí do hlasovacích schránek své hlasy a porota rozhoduje schovaná kdesi v zákulisí. Soutěž se vysílala v přímém přenosu po internetu a sčítalo se i SMS hlasování pro finálové kolo.

„Proč se tedy soutěží nejméně Barový pianista?“ odchytlím jednoho z členů poroty Petra Maláska. „Barový pianista je ten, který nejméně ruší, a to nám přišlo škoda.“ Barový pianista je totiž v Budapešti, kde soutěž vznikla, něco docela jiného než u nás. Zatímco tam to barový pianista umí pořádně rozjet, tady se hraje jen k jídlu.

1

2

4

1 V ZÁKULISÍ. Zdeňkové si rozuměli. **2 NALADIT.** Ladič pian v akci. **3 DĚDKU, HRAJ!** Heslo Tibora Virága. **4 DOHRÁNO.** A velký potlesk.

„Všechny úkoly jsme vymýšleli sami. A každý z porotců jsme z jiného oboru.“ Kromě klavíristy, skladatele a producenta Petra Maláska je zde koncertní klavíristka Jitka Fowler Fraňková a výrobce hudebních nástrojů a organizátor koncertů Rostislav Čapek. Za pět let prošli soutěží klavíristé z různých oborů. Řidič metra, statistik i kouzelník. Klavíristé profesně vzdělaní i nevzdělaní. Nejmladšímu bylo patnáct, nejstaršímu sedmdesát osm.

„Zúčastňují se i ženy? Letos jsem tu žádnou neviděla.“

„Ano, pár jich soutěží prošlo. Ale hlásí se jich méně než mužů. Možná proto, že piano není úplně nástroj pro ženy. Je fyzicky velice náročné.“

Tak to mi nikdy nepřišlo. Ale také jsem na něm nikdy necvičila několik hodin denně.

Tenhle ročník je výjimečně vyrovnaný. V těch předchozích se vždycky objevila hvězda, o které bylo od začátku do konce jasno, že vyhraje. Ale tentokrát je to napínavé až do konce.

„A vy už máte jasno?“

„... ano.“

VELKÝ DEN

Vracím se do sálu, kde na pódiu přebírá jedna z divaček cenu za nejlepší odhad, kolik váží všechny ceny pro vítěze dohromady. Vítěz dostane křišťálové křídlo, ostatní křišťálovou notu. Paní Urbanovská? Slyšela jsem správně? „Není to jen shoda jmen,“ potvrdí moderátorovi usměvavá dáma. Je to matka Zdeňka Urbanovského. Něco mi říká, že velký den pro rodinu Urbanovských ještě zdaleka neskončil.

„Už vím, kdo vyhrál, vyfotil jsem diplomy,“ pošeptá mi vzápětí fotograf. Hele...

Čtvrté místo Robert Ferenc. Třetí Zdeněk Král. Druhé... Pavel Kuznetzov. Křišťálové piano přebírá Zdeněk Urbanovský. „Jste si jistí?“ nevěří tomu.

Velký potlesk ukončí velký večer. Skočím ještě pográtulovat Zdeňku Královi, Robertu Fencovi a Pavlu Kuznetzovi. Zdeňka Urbanovského už v davu nenajdu. Ale stejně přesně vím, co by mi řekl. Nějaký vtípek. ■

marta.fenclova@mfdnes.cz

Templářské
SKLEPY ČEJKOVICE
1248

Patříme do jedné vinařské rodiny

Irena Ecksteinová, soukromá pěstitelka hroznů
členka družstva Templářské sklepy Čejkovice

www.templarske-sklepy.cz

